

Keskkonnaministri määruse
„Ida-Viru maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine”
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Keskkonnaministri määrus „Ida-Viru maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine” on ette valmistatud looduskaitseaduse § 10 lõike 6 alusel.

Eelnõukohase määrusega arvatakse kaitse alt välja seitse Ida-Viru maakonnas asuvat üksikobjekti, mis on minetanud oma looduskaitseväärtuse või hävinud. Loodusobjektide kaitse alt väljaarvamisele ja vastavate kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse looduskaitseaduse § 13 lõike 1 kohast menetlust.

Keskkonnaministri määruse eelnõu on koostanud Keskkonnameti Viru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Imbi Mets (tel 329 5543, e-post imbi.mets@keskkonnaamet.ee), eelnõu vastavust looduskaitseadusele ja seletuskirja nõuetekohast vormistust on kontrollinud Keskkonnaameti kaitse planeerimise peaspetsialist Riina Kotter (tel 325 8404, e-post riina.kotter@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna jurist Maiu Paloots (tel 730 4422, e-post maiu.paloots@keskkonnaamet.ee) ja keeleliselt on toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu, kaitse alt välja arvamise põhjendus

Määruses käsitletud objektid on kaitse alla võetud enne Eesti Vabariigi taasiseseisvumist asjaomase ametiasutuse otsuse või käskkirjaga. Eesti Vabariigi taasiseseisvumise järel võeti kõik seni kaitse all olnud objektid riikliku kaitse alla. Tulenevalt Ülemnõukogu 23. veebruari 1990. a otsuse „Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtestamine” punktist 4 laieneb alates 1990. a 15. märtsist looduse kaitse ja kasutamisega seotud suhetele, mis on tekkinud enne 1990. a 15. märtsi, Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtivus. 9. juulil 1994 jõustunud kaitstavate loodusobjektide seaduse § 30 lõige 6 sätestas, et kõik enne nimetatud seaduse jõustumist moodustatud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seadusega sätestatud korras uue kaitse-eeskirja rakendamiseni niivõrd, kuivõrd need ei ole vastuolus kehtiva seadusega. Sisuliselt annab sama regulatsiooni ka kehtiva looduskaitseaduse § 91 lõige 1: „Enne selle seaduse jõustumist kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seaduse alusel uue korra kehtestamiseni või kaitsekorra kehtetuks tunnistamiseni.” Looduskaitseaduse § 13 lõikest 1 tulenevalt kohaldatakse loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse kehtetuks tunnistamisel sama seaduse §-des 8 ja 9 loodusobjekti kaitse alla võtmise kohta sätestatud. Looduskaitseaduse § 10 lõike 6 kohaselt võtab looduse üksikobjekti kaitse alla keskkonnaminister ning lähtudes eeltoodust ja haldusmenetluse seaduse § 68 lõikest 2 tunnistab senise kaitse-eeskirja või kaitsekorra kehtetuks samuti keskkonnaminister. Üksikobjektid on kaitse alla võetud eri aegadel eri otsustega, seega on vaja kehtetuks tunnistada kõik objekte kaitse alla võtvad otsused.

Tabel 1. Ida-Viru maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamise põhjendused

Nr	Objekt	Asukoht	Põhjus
1	Revino vaher (nimetatud ka: Revinu vaher) KLO4000671	Jõhvi vald, Edise küla	Puu murdus 2010. a detsembri tormis, alles on vaid 2 m kõrgune tüügas, millel ei ole enam looduskaitsealist väärtust.

2	Kuru mänd KLO4000786	Iisaku vald, Kuru küla	Puu oli 2011. a täielikult kuivanud ega oma enam looduskaitselist väärtust.
3	Värava kased (4 puud) KLO4000260	Lohusuu vald, Piiksi küla	Puud olid 2011. a täielikult hävinud. Viimane murdus aastaid tagasi tormis.
4	Jõemetsa vaher KLO4000694	Lohusuu vald, Jõemetsa küla	Puust oli 2011. a alles vaid 3 m kõrgune tüügas, millel ei ole enam looduskaitselist väärtust.
5	Separa kuusk KLO4000242	Lohusuu vald, Separa küla	Puu oli 2002. a täielikult hävinud.
6	Oru pargi pappel (nimetatud ka: palsampappel, Euroameerika pappel) KLO4000787	Toila vald, Pühajõe küla	Puu murdus 2010. a detsembri tormis, alles jäi vaid känd, millel ei ole enam looduskaitselist väärtust.
7	Lagedi pärnad (3 puud) KLO4000672	Toila vald, Voka küla	Pärnad saeti maha kaitseala valitseja nõusolekul 2009. a, sest need ohustasid elamut. Keskkonnaamet väljastas kooskõlastuse Lagedi pärnade raieks 16.10.2009. a kirjaga nr V 14-4/09/25020-2. Alles jäid vaid känd, millel ei ole enam looduskaitselist väärtust.

Objektide kaitse alt välja arvamisel on lähtunud Keskkonnaameti Viru regiooni kaitse planeerimise spetsialisti Ants Animägi 2010. ja 2011. a tehtud välitööde tulemustest. Määruses käsitletavaid Ida-Viru maakonnas asuvaid üksikobjekte on seitse, neist kuus asuvad eraomandis oleval ja üks objekt munitsipaalomandis oleval maal.

3. Menetluse kirjeldus

Keskkonnaministri määruse „Ida-Viru maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine” avalik väljapanek toimus 1.–14.12.2014. a Keskkonnaameti Viru regiooni Rakvere, Jõhvi, Iisaku ja Narva kontorites ning Jõhvi, Iisaku, Lohusuu ja Toila Vallavalitsustes. Teade avaliku väljapaneku kohta ilmus väljaandes Ametlikud Teadaanded, üleriigilise levikuga ajalehes Päevaleht ja maakondliku levikuga ajalehes Põhjarannik 26.11.2014. a. Keskkonnaamet tegi ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta.

Looduskaitseaduse § 9 kohase kaitse alt välja arvamise menetluse käigus saadeti 18 kinnisasja omanikule avaliku väljapaneku kohta väljastusteatega teade, millele oli lisatud määruse eelnõu ja seletuskiri. Määruse eelnõu ja seletuskiri saadeti e-kirjaga Jõhvi, Iisaku, Lohusuu ja Toila Vallavalitsusele ning Maa-ametile, Keskkonnainspeksioonile ja Ida-Viru maavalitsusele. Määruse eelnõu kooskõlastati kõigi asjasse puutuvate isikute ja asutuste poolt vaikimisi. Ühtegi ettepanekut ei laekunud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus ei reguleeri otseselt määruse eelnõus käsitletud küsimusi.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Maamaksuseaduse § 4 lõike 2 kohaselt makstakse looduskaitseaduse §-s 31 sätestatud piiranguvööndi maalt maamaksu vastavalt 50% maamaksumäärast. Sellega korrigeeritakse valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust. Kuna määrusega arvatakse nimetatud objektid kaitse alt välja, siis määruse jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuarist alates hakkavad nende kinnistute omanikud maamaksu maksma vastavalt üldisele korrale. Jõhvi, Iisaku, Lohusuu ja Toila valla eelarvesse lisanduv maamaks jääb alla 10 euro ning ei mõjuta oluliselt valdade tulubaasi.

Määruse jõustumisel puudub oluline mõju loodus- ja elukeskkonnale, kaitstavate liikide ja elupaikade seisund ei muutu, samuti puudub mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Määruse jõustumine ei puuduta rahvusvaheliste kohustuste täitmist ega too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on kooskõlastatud teiste ministriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Kõik ministriumid kooskõlastasid eelnõu vaikumisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendamatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

Marko Pomerants
Keskkonnaminister

Andres Taliäär
Kantsler